

Chùa Kim Liên

Chùa Kim Liên là ngôi chùa nổi tiếng từ xưa, nằm ở phía đông bắc hồ Tây, Hà Nội. Đất dựng chùa là nền cũ của cung Từ Hoa, thuộc trại Tầm Tang.

Chùa Kim Liên

Từ Hoa là con gái vua Lý Thần Tông (1128 - 1138). Vua dựng cung Từ Hoa cho công chúa và các cung nữ ở đó để thưởng thêm công việc đồng áng vất vả mà thấy rõ hơn giá trị ngôi tôn quý của mình. Đến đời Trần, trại Tầm Tang đổi thành phường Tích Liên. Dân làng dựng chùa Đông Long trên nền cung Từ Hoa cũ. Đến năm 1771, đời Lê Cảnh Hưng, chùa được tu sửa lớn và đổi tên là chùa Kim Liên. Năm 1792, đời vua Quang Trung, chùa được xây dựng lớn, về diện mạo cơ bản giống như hiện nay.

Tới thăm chùa Kim Liên, ta thầm cảm ơn người xưa đã tạo nên một danh lam thắng cảnh đẹp lưu lại cho hậu thế. Chùa nằm trên một bán đảo nhỏ, hình đất như con rùa vàng. Ngay khi tới cổng chùa, khách thăm đã bị choáng ngợp bởi cổng tam quan độc đáo. Đây là một ngôi tam quan không giống bất cứ ngôi tam quan nào ở các chùa khác, toàn bộ kết cấu tam quan có mái che được đỡ từ các thân cột. Từ giữa các thân cột. Từ giữa các thân cột, những "con rường" vươn dài tạo nên bộ vì nóc đỡ mái. Bộ mái lợp ngói vẩy cá nhiều tầng, ở giữa đột ngột vươn cao như bông sen tỏa nở trên mặt nước Tây Hồ mệnh mang bốn mùa sóng phủ - một nét đẹp đặc sắc bất ngờ.

Bước qua tam quan, men theo con đường nhỏ bên phải, du khách tới đầu hồi gian tiền đường để lãng du về đất Phật. Nhìn từ bên hông chùa, các tầng mái nhấp nhô, những đầu đao cong vút tạo cảm giác như các lớp cung điện trùng điệp như cùng hiện về trong thoáng chốc, phô diễn tài nghệ kiến trúc của người xưa. Chùa hình chữ "tam" gồm ba nếp nhà song song với nhau, tường gạch bao quanh tới tận rìa mái. Ở đầu hồi nhà có cửa sổ tròn với những dấu hiệu "sắc sắc không không" mang đậm ý nghĩa triết lý Phật giáo. Nét kiến trúc của chùa Kim Liên gợi nhớ tới chùa Tây phương nổi tiếng.

Các pho tượng Phật được bày thành hai lớp, trên cùng là bộ Tam thế, tiếp theo là tượng A-di-đà, tượng Quan Thế Âm và tượng Đại thế chí ở hai bên cùng Anam, Ca diếp là hai đại đệ tử của Đức Phật. Lớp dưới là Quan âm Chuẩn Đề, tượng Ngọc Hoàng, dưới cùng là tòa Cửu Long. Các pho tượng đều mang phong cách điêu khắc thế kỷ XVIII - XIX, chùa có tượng Uy vương Trịnh Giang, người đã cấp tiền hưng công tu tạo chùa năm Cảnh Hưng thứ 32 (177). Chùa Kim Liên còn lưu giữ được một tấm bia cổ, nay dựng phía bên phải cổng chùa, trên bệ đá hình vuông, dù năm tháng đã làm phai mờ nhiều nét chữ nhưng còn xem được niên hiệu: Thái Hòa tam niên Ất Sửu - tức năm 1445 thời Lê Nhân Tông. Đây là tấm bia cổ nhất ở Hà Nội hiện nay.

Danh sĩ Phạm Đình Hổ đã ghi lại trong "Tang thương ngẫu lục" về cảnh đẹp chùa Kim Liên như sau: "...chùa xoay lưng ra sông Nhị, hồ Tây quanh trước mắt, khói sóng man mác, trời nước một màu..", "... phía bên trái có mấy gò nổi, tháp gạch xây ở trên, khóm trúc, cội tùng phơ phất... "

Chùa Kim Liên vẫn soi bóng trên sóng nước Hồ Tây. Bông sen vàng vẫn vươn cánh trên nền nước biếc. Ai đã tới Hà Nội, với lòng ngưỡng vọng những giá trị lịch sử văn hóa truyền thống, không thể không một lần tới thăm cảnh đẹp này.